

Зоя Білошицька,

*старший викладач кафедри педагогічних технологій
та мовної підготовки*

(Державний університет «Житомирська політехніка»),

Анастасія Николайчук,

здобувачка вищої освіти

(Державний університет «Житомирська політехніка»)

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТИ ЛЮДЕЙ СТАРШОГО ВІКУ В УКРАЇНІ

Нинішнє життя є настільки швидкоплинним і тривожним, що люди старшого віку потребують неабиякої уваги та підтримки. Згідно з прогнозами експертів ООН, до 2050 року кількість людей старшого віку становитиме 30% від загальної кількості населення планети.

Кожен 5-ий українець належить до старшого покоління, тому потребує особливого розуміння, підтримки, стимулюючих заходів та правового захисту.

Проблема залучення людей старшого віку до освітнього процесу зумовлена потребою інтеграції в сучасне суспільство.

До університетів третього віку належать: геронтологічні установи, навчальні центри неформальної освіти, соціально-освітні інституції.

Для освітнього процесу в університетах третього віку створюються групи за інтересами. Навчальні програми і пізнавальні заходи складають, орієнтуючись на психологічні та соціологічні особливості людей. Предмети для навчання слухачі обирають згідно з освітніми потребами та індивідуальними уподобаннями. Проводяться заняття кілька разів на тиждень. Базовий курс кожної дисципліни розрахований на 72 години. Після закінчення навчання видають відповідні сертифікати. Вони не є документом державного зразка, але дозволяють людині повірити в себе, у свої сили та отримати моральне задоволення.

До найактуальніших знань, набутих під час навчання в університетах, можна віднести знання щодо особливостей процесів старіння, підвищення якості життя, сучасних методів збереження здоров'я, набуття навичок самодопомоги, законодавчої бази для цієї вікової групи, використання новітніх технологій, розширення кола спілкування. Також варто зазначити і про інтерес до вивчення іноземних мов та комп'ютерної грамотності.

Університети третього віку ставлять перед собою такі завдання:

- протидія процесу старіння, подолання його негативних ознак;
- сприяння розумовій, психічній, фізіологічній здатності і соціальній активності;
- залучення літніх осіб до участі у суспільному житті;
- задоволення інтелектуально-освітніх потреб;
- сприяння оптимізації настроїв, підвищення інтересу до життя;
- організація дозвілля, пропагування активного способу життя, відпочинку;
- розширення світогляду людей старшого віку.

Університети третього віку здійснюють такі функції: просвітницьку, соціально-адаптивну, інформаційну, комунікативну, реабілітаційну, терапевтичну, компенсаторну, розвивальну, заохочувальну.

У процесі організації навчального процесу слід враховувати психофізіологічні особливості літньої людини, а саме:

- уповільнення реакцій при більш швидкій стомлюваності;
- погіршення здатності до сприйняття;
- звуження поля уваги;
- зменшення тривалості зосередження уваги;
- труднощі розподілу уваги і вміння переключатися;
- зниження здатності до концентрації і зосередження уваги;
- підвищена чутливість до сторонніх перешкод;
- деяке зменшення можливостей пам'яті;
- труднощі відтворення.

У навчанні літніх людей виокремлюється 2 види:

1) екстенсивне(дослідницьке) навчання – людина набуває навички, розвиває інтереси, розширює горизонти світосприйняття.

2) консолідоване навчання – людина удосконалює знання, навички, погляди і досвід.

Отже, освіта людей старшого віку є показником рівня розвитку культурного, морального, наукового, технічного потенціалу країни. В Україні освіта людей третього віку набуває нині дедалі більшої уваги.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пенсійна реформа в Україні: напрями реалізації (2010).(ряд). Е. М. Лібанова. Київ: Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України.

2. Принципи ООН щодо літніх людей. URL: <http://www.un.org/documents/ga/res/46/a46r091.htm>

3. Стратегія державної політики з питань здорового та активного довголіття населення на період до 2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/10-2018-%D1%80#n8>

4. Університети третього віку м. Києва URL: <https://wiki.1551.gov.ua/pages/viewpage.action?pageId=13762799>